

nederlandse zuivel organisatie

Ministerie van VWS
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag

datum: 28 mei 2020
ref: OM/SP/PD
telefoon: (070) 219 17 02
e-mail: peters@nzo.nl
betreft: **Reactie op internetconsultatie t.b.v. Nieuwe aanpak productverbetering**

Geachte heer, mevrouw,

Via deze notitie maakt de Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO) dankbaar gebruik om te mogen reageren op de internetconsultatie van het ministerie van VWS ten behoeve van het Nieuwe systeem voor productverbetering. De NZO waardeert het zeer dat het Ministerie van VWS om input vraagt via een consultatieronde en heeft hiervoor deze notitie opgesteld.

De leden van de Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO) zijn al jaren bezig met productverbetering. Zo is in de periode 2006-2015 gewerkt aan het verminderen van zout in Goudse 48+ kaas. Tijdens deze periode is er gemiddeld 22% zout gereduceerd in de meest geconsumeerde kaas in Nederland. Verdere reductie gaat in deze productgroep niet lukken, omdat er bij verdere zoutverlaging tegen technologische, houdbaarheids- en smaakgrenzen aan wordt gelopenⁱ. Wel houdt de NZO regelmatig audits bij kaasproducenten om de verlaagde zoutgehalten in Goudse 48+ kaas te borgen.

De leden van de NZO waren, gezamenlijk met andere partners (de FNLI en het CBL), een van eersten die binnen het kader van het Akkoord Verbetering Productsamenstelling (AVP) een voorstel indienden om in verschillende productgroepen de hoeveelheid toegevoegd suiker te verlagen. In de periode 2015-2018 heeft er door de AVP-partners succesvol een reductie plaatsgevonden van gemiddeld minimaal 5% toegevoegd suiker. Binnenkort publiceert de NZO een auditrapport met de resultaten van deze eerste fase binnen het AVP van suikerverlaging in zuivelproducten. Op dit moment is de NZO samen met de genoemde partners bezig met een volgende stap van een additionele 5% verlaging van toegevoegd suiker in het kader van het AVPii. In 2022 zal deze stap worden afgerond en geëvalueerd. Hierna is de NZO wederom van plan om met de genoemde partners in gesprek te gaan over een eventuele volgende stap.

De NZO heeft in het verleden zorgen geuit over het feit dat niet alle bedrijven en zuivelproducten in de Nederlandse markt aan de AVP-afspraken meedoen. Tijdens de looptijd van het AVP heeft de NZO daarom regelmatig aangedrongen op een *level-playing-field* waarin bedrijven die zuivelproducten produceren en niet aan het AVP meedoen, worden gestimuleerd aan te sluiten bij

de zuivelafspraken. Alleen onder deze voorwaarden is het mogelijk om na 2021 eventueel nog additionele stappen te ondernemen om de hoeveelheid toegevoegd suiker in zuivelproducten nog verder te verlagen. Als niet aan deze voorwaarde wordt voldaan, zal de suikerhoeveelheid tussen producten van AVP-partners en niet AVP-partners te veel gaan verschillen. De NZO erkent dat het ministerie van VWS met de nieuwe aanpak voor productverbetering beoogt deze verschillen inzichtelijk en kleiner te maken.

De NZO ziet het huidige voorstel voor de Nieuwe aanpak van productverbetering als een eerste concept hoe verder te gaan met productherformulering. Echter, als de Nutriscore wordt ingevoerd, zal dit de belangrijkste incentive worden. Wij gaan er van uit dat bij het vaststellen van een definitieve(re) versie van de Nieuwe aanpak productverbetering ook de update van de Nutriscore wordt meegenomen. Op het moment dat het meer geïntegreerde systeem verder is uitgewerkt zouden wij het op prijs stellen dat deze ook ter consultatie wordt aangeboden, zodat de NZO op dat moment opnieuw feedback kan geven.

Afhankelijk van de situatie na het afronden van de huidige AVP-afspraken beraadt de NZO zich op een eventuele volgende stap voor suikerverlaging.

In deze notitie willen we graag nog wat zaken ter overweging meegeven, samengevat in onderstaande 7 punten.

1. Nieuwe aanpak ten opzichte van Nutriscore en het AVP

Er wordt op dit moment gesproken over drie verschillende systemen die productverbetering kunnen stimuleren. In de eerste plaats het AVP, waarin sectorbrede afspraken worden uitgewerkt voor productverbetering. Op het gebied van toegevoegd suiker in zuivel wordt gewerkt met afgesproken maximale hoeveelheden per vastgestelde productgroep. Hierbij is de sector verantwoordelijk voor de uitvoering en de resultaten. In de tweede plaats het keuzelogo de Nutriscore, dat hoogstwaarschijnlijk in 2021 in aangepaste vorm ingevoerd gaat worden in Nederland. De NZO voorziet dat als de Nutriscore wordt ingevoerd, deze de primaire incentive zal zijn om productsamenstellingen te veranderen, omdat via de Nutriscore inspanningen zichtbaar gemaakt kunnen worden door een betere score op het etiket. De verantwoordelijkheid van de uitvoering en het algoritme achter Nutriscore ligt niet bij de sector noch bij VWS, maar bij een externe partij. De details van de update van de Nutriscore zijn nog niet bekend, dus het is voor de NZO niet mogelijk hierover verdere uitspraken te doen. In de derde plaats de Nieuwe aanpak productverbetering, dat door VWS wordt ingevoerd. De NZO begrijpt dat met de Nieuwe aanpak productverbetering rekening is gehouden met het AVP en de Nutriscore, maar er is nog geen sprake van een geïntegreerd systeem. Meerdere systemen naast elkaar maakt het onnodig complex. Hierbij is het nog onduidelijk hoe de uitvoering plaats gaat vinden en wie verantwoordelijk is voor de uitvoering en de resultaten. Individuele fabrikanten, noch brancheorganisaties kunnen in dit systeem verantwoordelijk zijn voor het behalen van de doelstellingen. Wij zien dat er het afgelopen half jaar grote stappen zijn gemaakt in de integratie

van de systemen. Echter, na verdere uitwerking van de nieuwe aanpak voor productverbetering zou de NZO graag nog een keer bij een consultatieronde input willen geven.

2. Productgroepkeuze

Op dit moment worden er in de drie hiervoor genoemde verschillende systemen, verschillende definities gebruikt voor bijvoorbeeld zuivelranken. Deze verschillende definities bevatten allemaal andere drempelwaarden (percentages) om zuivelranken te classificeren, welke op geen enkele manier onderbouwd worden en bovendien afwijken van internationaal en Europees geharmoniseerde definities. Het is onwenselijk dat de verschillende systemen elk anders omgaan met de classificatie van zuivelranken. In tegenstelling tot de Codex-standaard voor gefermenteerde melk bevat noch de EU- noch de Nederlandse wetgeving een verwijzing naar een specifieke drempelwaarde. Afwijkingen van geharmoniseerde definities en andere onevenwichtigheden moeten voorkomen worden.

Binnen de huidige AVP-aanpak doen producten die zich als plantaardig alternatief voor zuivelproducten profileren niet mee, terwijl ze wel in de definitie van de Nieuwe aanpak productverbetering staan vermeld. Wat is de onderbouwing hiervoor? Veel producten die zich in de markt als zuivelvervanger positioneren, lijken voedingskundig bij lange na niet op zuivel. Het Voedingscentrum zegt over zuivelvervangers het volgende: "Plantaardige eiwitdranken leveren niet de gezondheidswinst van zuivelproducten. Maar als er wel eiwit in zit én voldoende calcium en er vitamine B12 aan is toegevoegd, leveren ze wel voedingsstoffen die je mist als je geen zuivel gebruikt"iii.

Zuivelproducten bevatten van nature lactose. Op het etiket wordt de som weergegeven van lactose plus toegevoegde suikers als (totaal)suikers. Dit is een complicerende factor bij de vergelijking met dranken die zich als alternatief van zuivelproducten positioneren. Alternatieven van zuivelproducten kunnen hiermee veel meer suiker toevoegen, tenzij er voor deze producten op lactose wordt gecorrigeerd of een aparte productgroep wordt gemaakt.

3. Doelstellingen nieuwe systeem

Productverbetering is een project van de lange adem. Snelle veranderingen in productsamenstellingen (en dan vooral die leiden tot smaakverandering) hebben tot effect dat consumenten ze laten staan en voor andere producten binnen of buiten de productcategorie kiezen. De NZO waardeert daarom ook dat in het voorstel wordt gesproken over het vaststellen van doelen die over een periode van tien jaar gerealiseerd zouden moeten worden. Alleen met kleine stappen, kunnen productverbeteringen door consumenten geaccepteerd worden.

De NZO zou graag meer onderbouwing zien voor de doelstellingen die worden voorgesteld op pagina 3 van het voorstel voor nieuwe aanpak productverbetering: binnen 10 jaar voldoet 50% van de producten aan de laagste grenswaarde en er zal nog maar 10% van de producten boven het 75% percentiel zitten Dit is voor de NZO leden een zeer ambitieuze doelstelling boven op al eerder behaalde AVP-resultaten.

Aangezien er nog geen definitief voorstel ligt, kunnen we geen uitspraken doen over de doelstellingen. Het is nog onduidelijk hoe de uitvoering plaats gaat vinden en wie verantwoordelijk is voor de uitvoering en de resultaten. Individuele fabrikanten, noch brancheorganisaties kunnen in dit systeem verantwoordelijk zijn voor het behalen van de doelstellingen.

4. Voorgestelde grenswaarden

Het huidige voorstel is nog geen definitief voorstel, aangezien de grenswaarden hoogstwaarschijnlijk nog beïnvloed gaan worden door de update van de Nutriscore. De NZO begrijpt dat met de Nieuwe aanpak productverbetering rekening is gehouden met het AVP en de Nutriscore, maar er is nog geen sprake van een geïntegreerd systeem. Hierdoor is het onmogelijk voor de NZO om definitief aan te geven of de voorgestelde grenswaarden bij het voorstel voor de Nieuwe aanpak productverbetering realistisch en praktisch toepasbaar zijn. Wel lijken, op het eerste zicht, de nu voorgestelde grenswaarden binnen het nieuwe systeem werkbaar te zijn.

5. Productinnovaties en intensieve zoetstoffen

Het is positief dat het systeem naar bestaande producten kijkt en gedurende de tijd ook de nieuwe introducties meeneemt. Echter voor suiker geldt dit alleen voor de gezoute producten (waar suiker in zit) en niet voor nieuwe introducties met alleen zoetstoffen of met helemaal geen suiker. Hierdoor wordt deze vorm van herformulering van de markt niet meegenomen noch gewaardeerd, terwijl de introductie van deze producten significant bijdragen aan een verlaging van de inname van toegevoegde suikers via zuivel.

6. De Nutriscore

De Nutriscore wordt hoogstwaarschijnlijk in 2021 in Nederland ingevoerd als gezonde keuzelogo. Eind 2021 komt een onafhankelijke wetenschappelijke commissie met een evaluatie/aanpassing van het algoritme achter de Nutriscore. De NZO gaat ervan uit dat pas aan het einde van dit traject er ook een definitieve keuze gemaakt gaat worden voor het nieuwe systeem voor productverbetering en bijbehorende grenswaarden, en dat deze ook ter consulatie zal worden aangeboden.

7. Borging en controle van huidige AVP-afspraken

Binnen de huidige AVP-afspraken is duidelijk welke producten onder welke productgroep vallen en daar wordt binnen de AVP-context intern op gecontroleerd. Doordat de AVP-afspraken voor alle ondertekenaars duidelijk zijn en de afgesproken grenswaarden duidelijk zijn, is het ook voor externe partijen mogelijk te controleren of producenten zich aan de afspraken houden. Binnen de zuivelsector wordt ook gewerkt met interne audits ten behoeve van de borging van de afspraken binnen het AVP. Bij het wegvallen van het AVP door de introductie van het nieuwe systeem voor productverbetering zal opnieuw gekeken moeten worden hoe deze borging in de toekomst plaats moet gaan vinden. Wij zien graag de visie van VWS hoe de AVP-afspraken te borgen in het nieuwe systeem voor productverbetering.

De NZO dankt nogmaals voor de gelegenheid om te mogen reageren op de plannen voor productverbetering in de toekomst.

Vriendelijke groeten,

Oscar Meuffels, directeur, NZO

Stephan Peters, manager voeding en gezondheid, NZO

Petra Dekker, voorzitter Commissie Voeding en Gezondheid, NZO

ⁱ <https://www.akkoordverbeteringproductsamenstelling.nl/afspraken-en-resultaten/overzicht-productgroep/kaas>

ⁱⁱ <https://www.akkoordverbeteringproductsamenstelling.nl/zuivelranken-en-toetjes>

ⁱⁱⁱ <https://www.voedingscentrum.nl/nl/service/vraag-en-antwoord/gezonde-voeding-en-voedingsstoffen/ik-wil-of-kan-geen-zuivelproducten-zoals-melk-nemen-kan-ik-melk-vervangen.aspx>